

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ТА ФІЛОСОФІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-методичної
роботи

« ____ » _____ 2019 року

«ФІЛОСОФІЯ»

РОБОЧА ПРОГРАМА ДЛЯ СТУДЕНТІВ

Галузь знань:	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність:	014 Середня освіта (українська мова і література)
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Освітня програма:	середня освіта (українська мова і література)

1. Вступ

Вид дисципліни	нормативна
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Викладач	Матвійчук А. В., доктор філософських наук, професор кафедри
Контактна інформація (телефон, електронна адреса)	amvriv06@ukr.net
Місце та час проведення консультацій	понеділок, 13.00, аудиторія 1503
Курс	3
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	3
Загальна кількість годин	90
Форма підсумкового контролю	екзамен

Анотація навчальної дисципліни:

Навчальна дисципліна «Філософія» вивчається студентами спеціальності 014 Середня освіта (українська мова і література) упродовж п'ятого семестру.

Курс «Філософія» має важливе значення для підготовки фахівця-філолога, майбутнього вчителя української мови та літератури і є базовою складовою частиною циклу гуманітарних суспільних дисциплін. Крім того він традиційно є теоретичною основою гуманітарної освіти. Курс філософії зорієнтовано на творче осмислення досягнень світової філософської думки, формування у студентів критичного мислення і вміння наукового аналізу щодо різних аспектів сучасного життя. Вивчення курсу спрямоване на формування духовного світу особистості, яка усвідомлює своє місце у світі, зокрема, суспільстві. Курс повинен надати можливість орієнтуватися у численних поглядах на світ, його загальну будову, роль людини у світі, розумітися на різноманітних методологічних проблемах пізнання.

Мета навчальної дисципліни:

надання знань з філософії як світогляду людини, або сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття. Вивчення курсу спрямоване на формування студентам навички самостійного розгляду світоглядних проблем життя, методологічних проблем пізнання та діяльності із залученням понятійного апарату філософії; пробудити в студентів інтерес до духовних пошуків та розширення горизонту особистісного світобачення; роз'яснювати причини підвищення значущості гуманітарного знання за умов ускладнення міжіндивідуальних стосунків в сучасному суспільстві.

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні вчителі української мови та літератури, *набувають таких програмних компетентностей:*

ЗК-1. Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо

ЗК-6. Здатність до самовдосконалення та саморозвитку.

ЗК-10. Здатність до утвердження національних і гуманістичних ідеалів, демократичних цінностей і традицій України.

Опанувавши дисципліну «Філософія», студенти повинні досягти таких *програмних результатів навчання:*

ПРЗ 6. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань

ПРУ 11. Уміє вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРК 3. Керується у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

ПРА 2. Здатний аналізувати соціально й особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1

Тема 1. Філософія, її предмет, проблематика і структура.

Поняття світогляду. Світогляд як форма суспільної самосвідомості людини і спосіб духовного освоєння світу. Раціональні і нераціональні елементи світогляду. Категоріальна структура світогляду. Почуття і ідеали. Надія як єдність знання і віри. Віра і переконання. Загальні функції світогляду.

Типологія світогляду. Повсякденний і теоретично осмислений світогляд. Історичні типи світогляду: міф, релігія, філософія, наука. Прояв історично сформованих типів світогляду в світогляді сучасної людини.

Національне та загальнолюдське в світогляді. Поняття ментальності. Риси української ментальності та їх відображення в світогляді.

Предмет філософії. Зміна предмету філософії в ході її історичного розвитку. Специфіка філософського знання. Етапи розвитку філософії: класична, некласична (модерна), постмодерна філософія.

Функції філософії. Проблема визначення філософії. Теоретичне і духовно-практичне значення філософії. Основне питання філософії. Еволюція предмету філософії. Положення і роль філософії в житті людини і суспільства.

Історія філософії як філософська і культурологічна область знання; її предмет і зміст. Історичні типи філософствування.

Філософія в системі національного світогляду. Роль філософії у процесі відродження української нації.

Тема 2. Філософські системи Індії та Китаю.

Ортодоксальні ведичні філософські системи: веданта, міманса, ньая, вайшешика, санкх'я, йога. Неортодоксальні школи адживіки і чарвака-локаятиків. Ядritchха-вада і свабхава-вада про випадковий збіг обставин та строгу внутрішню закономірність. Основні категорії індійської філософії.

Священні книги китайської освіченості. Онтологія даосизму. «Даодецзин». Конфуціанство. Мен-цзи. Лунь-Юй.

Принцип «виправлення імен». Мо-цзи. Етичний принцип цзянь-ай моїзму. Легізм законників філософської школи фа-цзя.

Тема 3. Антична філософія

Особливості розуміння філософії в античну добу. «7 мудреців» античності. Мілетська натурфілософія: Фалес, Анаксимандр і Анаксимен. Пошук субстанціональних основ речей в період «ранньої класики».

Діалектика Геракліта. Досократики: магія чисел Піфагора, «стихії» Емпедокла, «нус» Анаксагора. Метафізика елеатів.

Релятивізм софістики. Філософія Сократа. Атомізм Левкіппа-Демокріта, Лукреція Кара. «Ейдоси» Платона. Неоплатонізм. Енциклопедизм Арістотеля. «Атараксія» скептиків. Фаталізм стоїків. Школа Епікура.

Тема 4. Середньовічна філософія.

Середньовічна філософія: періоди і основні проблеми. Своєрідність християнської середньовічної філософії. Апологетика: віра і розум. Патристика: отці церкви, основні ідеї, значення для історії філософії.

Основні ідеї і проблеми патристики і схоластики. Суперечка номіналістів і реалістів про універсалії. П'єр Абеляр. Ерігуена. Дунс Скотт. Вільгельм Оккам. Ансельм Кентерберійський. Августин Блаженний. Фома Аквінський. Арабська філософія.

Тема 5. Філософія Відродження.

Загальна характеристика філософії епохи Відродження: основні ідеї та персоналії. Філософія гуманізму (Данте Аліг'єрі, Франческо Петрарка, Піко делла Мірандола, П'єтро Помпонаці, Монтень).

Предмет дослідження, світогляд, натурфілософія епохи Відродження (Микола Кузанський, Бернардино Телезіо, Джордано Бруно, Парацельс, Копернік, Кеплер, Галілей).

Філософія політики: ідеологія централізованої держави і теорія природного права: (Нікколо Макіавеллі, Жан Боден) та утопічний соціалізм (Томас Мор, Томаззо Кампанелла).

Тема 6. Філософія Нового часу.

Західноєвропейська філософія Нового часу та її особливості. Проблема методу у Новий час. Особливості пізнавальної проблематики філософії Нового часу. Матеріалістичний сенсуалізм Ф.Бекона, Гоббса, Локка. Раціоналізм Р.Декарта,

Б.Спінози, Лейбніца. Проблема субстанції у Новий час. Суб'єктивний ідеалізм Д.Берклі та Д.Юма.

Просвітництво як течія філософії Нового часу. Енциклопедична філософія Просвітництва: Д.Дідро, Д.Толанд, П.Гассенді, П.Бейль, Ш.Монтеск'є, Вольтер, Кондільяк, Руссо. Проблема людини у філософії епохи Просвітництва.

Метафізичний матеріалізм та атеїзм (Ламетрі, Гольбах, Вольтер, Дідро, Гельвецій, Руссо). «Трагічний оптимізм» «філософії серця»: Паскаль, Лабрюйєр, Ларошфуко.

Тема 7. Німецька класична філософія.

Німецька класична філософія. Два періоди наукової творчості Канта. Гносеологічні, етичні та естетичні погляди Канта. Агностичний апріоризм і категоричний імператив І.Канта. Діалектика «практичної філософії».

Основні ідеї «Науковчення» Фіхте. Розвиток філософських поглядів Шеллінга. Абсолютна ідея та розвиток як головні поняття філософії Георга Вільгельма Фрідріха Гегеля.

Сутність антропологічної концепції Л.Фейєрбаха.

Тема 8. Філософія ХХ століття.

Принципи та ідеали класичної та некласичної західної філософії. Причини переходу від класичного до некласичного філософствування.

Некласична філософія кінця ХІХ – початку ХХ ст.. «Філософія життя»: генеза та проблемне поле. Суб'єктивний ірраціональний волюнтаризм: «світ як воля» Шопенгауєра, «Одиничний» К'єркегора, «воля до влади» Ф.Ніцше.

Марксистська філософія. Проблема відчуження. Діалектичний та історичний матеріалізм. Політична економія. Діалектика природи. Радянська філософія. Сучасна марксистська філософія

Основні тенденції розвитку сучасної західної філософії. Найбільш впливові напрямки сучасної філософії. Екзистенціальна філософія та її різновиди. Психоаналіз та неофрейдизм. Філософська антропологія: основні концепції. Еволюція релігійної філософії ХХ ст.. Філософія науки і проблема нового тлумачення ролі науки і мови.

Тема 9. Вітчизняна філософія.

Особливості формування та основні етапи розвитку української філософії.

Міфологія стародавніх слов'ян. Духовні витoki української філософської культури. Філософська думка на теренах України після розпаду Київської Русі. Розвиток філософських ідей в Україні у ХVІІІ-ХІХ ст. Г.С.Сковорода. Києво-Могилянська академія. П.Юркевич.

Революційні демократи: Герцен, Чернишевський, Добролюбов, Шевченко, Франко.

Філософія в Україні в ХХ ст. Богопошукувачі (О.М.Бердяєв, Л.І.Шестов, В.С.Соловйов). А.Ф.Лосєв, П.В.Копнін, В.І.Вернадський, Е.В.Ільєнков. Історія української філософії у працях Д.Чижевського.

Сучасна Українська філософія: основні теми досліджень. Методологія науки (С.Б.Кримський, М.В.Попович, П.Ф.Йолон). Аналіз категоріальної структури світогляду (В.І.Шинкарук, О.І.Яценко, В.Г.Табачковський). Дослідженню

вітчизняної історії філософії (В.С.Горський, І.В.Бичко, Г.А.Заїченко, Ю.В. Кушаков, П.Т.Гордієнко). Екологічна проблематика (М.М.Кисельов, В.С.Крисаченко, Н.М.Гардашук).

Змістовий модуль № 2

Тема 10. Онтологія: реальність і буття.

Основні терміни онтології. Поняття буття. Буття як буття. Буття і небуття. Буття і річ. Речевість як змістова характеристика буття. Основні різновиди онтологій: монізм, дуалізм, плюралізм.

Матеріалізм і матеріалістична діалектика. Вчення про субстанцію. Матерія і форма. Сутність та існування. Можливість і дійсність. Детермінізм і причинність.

Просторово-часові характеристики буття. Субстанційна і реляційна, суб'єктивістська і культурологічна концепції простору і часу. Філософське поняття руху. Рух і розвиток. Еволюція і революція. Прогрес і регрес. Культурні виміри прогресу.

Буття духовного. Ідеальне. Свідомість і несвідоме, проблема їх існування. Структура свідомості. Самосвідомість. Свідомість і мова. Людина в світі мови. Поняття дискурсу. Мовні ігри. Постструктуралізм.

Тема 11. Проблема людини у філософії.

Людина як предмет філософського аналізу. Природа людини. Раціональні і нераціональні погляди на природу людини в історії філософії.

Наукові погляди на природу людини. Антропологічні теорії. Еволюційна теорія Дарвіна і сучасна антропологія. Тейяр де Шарден. Соціологічні теорії. Маркс і Вебер. Психологічні теорії. Обмеженість науки у вивченні людини.

Проблема сутності людини і її існування. Класична, некласична (модерна) і постмодерна філософія про сутність і існування людини.

Екзистенціальні і історичні дихотомії людини. Іманентність і трансцендентність людини. Фізична іманентність. Тілесність людини як фрагмент космосу. Біологічна іманентність. Екологія людського існування.

Воля і свобода як джерела трансценденції. Предметність трансцендентності. Аксіологічна трансцендентність.

Самоцінність людського життя. Скінченність людського буття як онтологічна основа визначення його сенсу. Сенс життя. Індивідуальний і суспільний сенс життя. Критерії сенсу життя. Проблема втрати сенсу життя. Пошук і творення сенсу життя. Збагачення сенсу життя. Реалізація сенсу життя.

Тема 12. Особа і суспільство.

Людина в суспільстві. Поняття особи і особистості. Особа у філософських концепціях сучасності. Персоналізація суспільного буття

Прикмети особи. Здатність до пізнання. Наявність волі. Здатність до любові. Суб'єктність щодо права. Гідність. Повнота. Екзистенція особи, час, свобода.

Свобода - сутність, прагнення і право особистості. Свобода вибору. Свобода автономії. Право на свободу. Постмодерн про «дискурс влади» і «владу дискурсу».

Тема 13. Філософія суспільства.

Суспільство як об'єкт філософського аналізу. Концептуальні підходи до вивчення суспільства. Суб'єкти суспільного розвитку. Природні основи суспільства. Економічні основи суспільства. Концепції індустріального і постіндустріального, технотронного та інформаційного суспільства.

Духовні основи суспільства. Духовне життя і його структура. Статус, суб'єкт і функціональні можливості свідомості суспільства. Структура свідомості. Соціальна пам'ять. Конструктивно-творча роль свідомості. Роль ідей в суспільстві.

Українська національна ідея: етапи розвитку і функції. Націєтворча і державотворча функції національної ідеї. Т.Шевченко і І.Франко.

Структура суспільства. Поняття соціальної групи. Проблема типології соціальних груп. Історичні типи спільнот. Родина, її форми та функції. Рід, плем'я. Родовід і національна еліта. Етнос і нація. Сучасний етнічний ренесанс. Етнонаціональний розвиток України. Соціальна стратифікація сучасного суспільства.

Регуляція суспільних відносин. Табу і традиції. Мораль і релігія. Право і політика. Держава і її функції. Державоцентричні і індивідоцентричні суспільства та їх сучасні вияви.

Тема 14. Філософія історії.

Людина і історія. Історія суспільства як предмет філософського пізнання. Стадійні моделі історії. Цивілізаційна унікальність розвитку людства. Сенс історії: неотомізм, К.Ясперс. Ф.Фукуяма: «кінець історії».

Людина і людство. Європа як філософське поняття. Грецький дух. Християнська традиція. Революції і тоталітаризм. Традиції емпіризму. Значення постмодернізму. Людство як взаємодія і взаємозбагачення національних культур.

Тема 15. Філософський аналіз пізнання.

Онтологія і гносеологія. Предмет гносеології і її методи. Суб'єкт і об'єкт пізнання. Стихійне пізнання і його особливості. Здоровий глузд як основа теорії пізнання. Складники здорового глузду.

Проблема предмету пізнання: реалізм і пізнавальний ідеалізм. Наївний реалізм. Критичний реалізм. Суб'єктивний ідеалізм.

Проблема походження або джерела пізнання: раціоналізм і сенсуалізм.

Буття, охоплене людським пізнанням. Стихійне пізнання як онтологічне означення суб'єкта, атрибут його реального життя. Зовнішнє і внутрішнє сприйняття.

Пригадування і пам'ять. Пізнання в поняттях. Пізнання а судженнях. Судження як носій логічної істинності. Умовивід як форма опосередкованого пізнання. Роль інтуїції в пізнанні. Інтелект і інтуїція.

Поняття пізнання. Види знання. Повсякденне знання і його особливості. Повсякденне знання і повсякденна мова. Повсякденне знання у відношенні до наукового і філософського знання.

Проблема істини у філософії. Класична і некласичні теорії істини. Догматизм і скептицизм. Суб'єктивізм і релятивізм істини. Критерії істини.

Філософська рефлексія над наукою. Наука як спеціалізована форма пізнання. Прикмети наукової раціональності. Види наукової раціональності. Наука і позанаукове пізнання. Наука і філософія. Наука і релігія.

Тема 16. Філософське вчення про цінності.

Онтологія і аксіологія. Ретроспектива проблематики цінностей.

Визначення цінностей. Структура цінностей. Цінності тілесні і духовні. Абсолютні і відносні цінності. Цінності позитивні і негативні. Свобода як умова буття цінностей. Проблема ієрархії цінностей.

Добро як утвердження людського в людині. Проблема ієрархії добра. Місце добра в структурі людських цінностей.

Краса як цінність. Об'єктивістські і суб'єктивістські концепції краси.

Єдність істини, добра і краси як передумова вільного самовизначення особи.

Любов як діяльне прагнення цінностей. Засади любові. Види і форми любові.

Приязнь. Щастя як органічний вияв екзистенції людини. Суб'єктивно-релятивістські концепції щастя: гедонізм. Об'єктивно-абсолютivistські концепції щастя: евдемонізм. Інтегрально-персоналістична концепція щастя.

Задоволення як критерій цінностей. Види задоволення.

Тема 17. Філософія культури.

Поняття культури. Натуралістичне розуміння культури. Культура як духовна субстанція світу. Етнологічно-історичні теорії культури. Аксіологічні теорії культури. Структурно-функціональний аналіз культури. Культура як знакова система. Діалогічна концепція культури.

Проблема типології культури. Порівняльна типологія культури. Структура культури. Горизонтальна і вертикальна структури. Масова культура. Субкультура. Повнота культури. Культура і цивілізація.

Українська культура в контексті світової культури. Повнота української культури.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Відповідно до Положення «Про порядок оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах ECTS», контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти екзамен – 50 балів);

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового екзамену, відповідно до графіку навчального процесу (максимальна сума – 40 балів).

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських, практичних і виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подачі матеріалу;

використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;

оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є:

глибина і міцність знань, рівень мислення;

вміння систематизувати знання за окремими темами;

вміння робити обґрунтовані висновки;

володіння категорійним апаратом;

навички і прийоми виконання практичних завдань;

вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку;

самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Критеріями оцінювання індивідуального завдання є:

відповідність технічним вимогам до індивідуального завдання;

оригінальність концепції проекту;

нові креативні вирішення сформульованої проблеми;

вміння впевнено довести результати, що були отримані в результаті виконання індивідуального завдання;

наявність якісної презентації без помилок;

оцінка, яку надала навчальна група під час захисту роботи.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів).

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

«Студенту на замітку»

Завдання для відпрацювання пропущених тем

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1:				
Тема 1. Філософія, її предмет, проблематика і структура.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Усне та письмове опитування. Анотування основних джерел з теми.	Основна 1, 6. Допоміжна 10, 13, 19	3
Тема 2. Філософські системи Індії та Китаю.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування. Презентація основних положень за темою.	Основна 2, 3, 5 Допоміжна 10, 11, 14, 19	3
Тема 3. Антична філософія	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Написання есе Презентація основних положень за темою	Основна 2, 3, 5 Допоміжна 9, 13, 14, 16	3
Тема 4. Середньовічна філософія.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Презентація основних положень за темою.	Основна 2, 3, 5 Допоміжна 10, 12, 21, 22	3
Тема 5. Філософія Відродження.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Анотування основних джерел з теми. Підготовка доповіді	Основна 2, 3, 5 Допоміжна 10, 12, 21, 22	3
Тема 6. Філософія Нового часу.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за	Основна 2, 3, 5 Допоміжна 10, 12, 14, 22	4

		темою.		
Тема 7. Німецька класична філософія.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування на лекції. Презентація	Основна 2, 3, 5 Допоміжна 10, 12, 14, 22	4
Тема 8. Філософія ХХ століття.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Підготовка доповіді Написання есе	Основна 2, 3, 5 Допоміжна 10, 12, 14, 22	4
Тема 9. Вітчизняна філософія.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Написання реферативної роботи.	Основна 2, 3, 5 Допоміжна 12, 14, 15	4
Змістовий модуль 2:				
Тема 10. Онтологія: реальність і буття.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування.	Основна 1, 3, 4, 6 Допоміжна 12, 13, 18	4
Тема 11. Проблема людини у філософії.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Підготовка доповіді. Анотування основних джерел з теми.	Основна 1, 3, 4, 6 Допоміжна 12, 13, 18, 20	4
Тема 12. Особа і суспільство.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Написання есе Презентація основних положень за темою.	Основна 1, 3, 4, 6 Допоміжна 12, 13, 17, 21	3
Тема 13. Філософія суспільства.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування. Анотування основних джерел з теми.	Основна 1, 3, 4, 6 Допоміжна 12, 13, 17, 22	4
Тема 14. Філософія історії.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Написання есе. Підготовка доповіді	Основна 1, 3, 4, 6 Допоміжна 12, 14, 18, 21	5
Тема 15. Філософський аналіз пізнання.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Експрес опитування. Підготовка доповіді	Основна 1, 3, 8 Допоміжна 10, 12, 17, 19,	3
Тема 16. Філософське вчення про цінності.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Написання реферативної роботи Тестування	Основна 1, 3, 6, 8 Допоміжна 9, 12, 13, 19	3
Тема 17. Філософія культури.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу	Написання контрольної роботи	Основна 1, 3, 7, 8 Допоміжна 10, 12, 19	3

Методи контролю результатів навчальної дисципліни студентів та рекомендації щодо їх оцінювання

Складові навчальної роботи	Максимальні бали за одне заняття (завдання)
1. Робота на лекціях	1
2. Усна відповідь, доповнення, робота в аудиторії	2
3. Виконання і захист практичних (лабораторних) робіт	2
4. Поточна контрольна робота	10
5. Презентація та захист індивідуальної роботи	20
6. Екзамен	40

Розподіл балів, які отримують студенти під час вивчення дисципліни «Філософія»

Поточне тестування та самостійна робота																	Екзамен	Сума
Змістовий модуль №1									Змістовий модуль № 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17		
3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	6	3	3	3	40	100

T1, T2 ... T18 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

5. Рекомендована література

Основна

- Філософія: Навч. посіб. /Л.В.Губернський, І.Ф.Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; За ред. І.Ф.Надольного. – 4-те вид., стер. – Київ: Вікар, 2004. – 516 с.
- Волинка Г.І. Історія філософії. Підручник. – 2015. – 480 с.
- Кунцман П., Буркард Ф.-П., Видман Ф. Философия: dtv-Atlas: Пер. с 9-го нем. изд. / Худож. Аксель Вайс; Науч. ред. пер. В.В.Миронов. – М.: Рібари, 2002. – 268 с.
- Філософія [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. К. Бичко, І. В. Бичко [и др.]; ред. В. І. Ярошовець. - К. : Центр учбової літератури, 2010. - 648 с.
- Історія філософії : підручник / [Ярошовець В. І. та ін.] ; за ред. д-ра філос. наук, проф. В. І. Ярошовця ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Карпат. ун-т ім. Августина Волошина. - Ужгород : Патент, 2014. - 839 с.
- Качуровський М.О., Цикін В.О. Філософія: альтернативний виклад. Навч. посібник. – Суми: СДПУ ім. А.С.Макаренка, 2005. – 252с.
- Короткий філософський словник-довідник: українсько-англо-німецько-французький словник-довідник / За ред. Чорного І.П., Бородецького О.Є. – Чернівці: Рута, 2006. – 288с
- Кириленко К.М. Філософія: наука і культура. Мультидисциплінарний навчальний посібник/ К. М. Кириленко. – К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2014. – 216 с.

Додаткова

- Арістотель. Нікомахова етика. /Переклад з давньогрецької Віктор Ставнюк – К.: “Аквілон – Плюс”, 2002 – 480 с.
- Філософія: Підручник / За заг. Ред. М.І.Горлача, В.Г. Кременя. – 2 вид., перероб. та доп.. – Харків: Прапор, 2004. - 736с.
- Буддизм / Сост. Я.В. Боцман. – Харков: Фолио, 2002 – 987 с.
- Філософський енциклопедичний словник: (містить 1700 ст. / Редкол.: В. Шинкарук (голова) та ін.); НАНУ, Інститут філософії ім. Г.С.Сковороди. – К.: Абрис, 2002. – 742 с.
- Вступ до філософії: кредитно-модульний курс [Текст]: навч.-метод. посіб. для студ.-заочників / Ред. Л. М. Нікітін. - 3-є вид., переробл. та допов. - К. : Центр учбової літератури, 2008. - 256 с.
- Історія філософії [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. К. Бичко, І. В. Бичко, В. Г. Табачковський. - К. : Либідь, 2001. - 408 с.
- Історія української філософії [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. С. Горський, К. В. Кислюк. - К. : Либідь, 2004. - 488 с. : іл. - Бібліогр.: с. 450-464. - Імен. покажч.: с. 478-486.
- Історія філософії в її зв'язку з освітою [Текст]: підручник / за ред. Г.І. Волинка . – К. : Каравела, 2006 . – 480 с.
- Матвійчук А.В. Екологічне знання та стиль мислення сучасної науки. Монографія. – Рівне: «Ліста-М», – 2002. – 147 с.
- Філософія . Навч. посіб. Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін./ За ред. І.Ф. Надольного. - 6-те вид., випр., і доп.– К., : 2006. – с.534.
- Основи філософських знань: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство [Текст] : підруч. для вищ. навч. закл. / М. І. Горлач [и др.]. - К. : Центр учбової літератури, 2008. - 1028 с.
- Філософія [Текст] : навчальний посібник для студ. і аспір. вищ. навч. закладів / ред. І. Ф. Надольний. - 7-ме вид., стереотип. - К. : Вікар, 2008. - 534 с.
- Філософія [Текст]: кредит.-модул. курс : навч. посіб. / Л. І. Мозговий [и др.]. - К. : Центр учбової літератури, 2009. - 456 с.
- Філософія: Навчальний посібник / Л.В.Губерський, І.Ф.Надольний, В.П. Андрущенко. За ред І.Ф.Надольного.5-е вид, випр. – К.: Вікар, 2005. - 455с.

Інформаційні ресурси:

<http://www.filosof.com.ua> Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України .

<http://elibrary.nubip.edu.ua/2579/1/Філософія.pdf> Причепій Є. М., Черній А. М., Чекаль Л.

А. Філософія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. — К.: Академвидав, 2005. — 592 с.

<http://uars.info> Українське Релігієзнавство. Бюлетень Української Асоціації релігієзнавців і Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. Сковороди НАН України